

ÜNİVERSİTELERDE AKADEMİK YAPILANMA

Yükseköğretimde en yüksek eğitim kurumu olan üniversiteler, bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul, konservatuvar, meslek yüksekokulu, araştırma ve uygulama, merkezi ve benzeri birimlerden oluşan yükseköğretim kurumlarıdır.

Üniversitelerin kuruluş ve işleyişleri ile görev ve yetkileri 2547 sayılı "Yükseköğretim Kanunu" ve 2809 sayılı "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkındaki Kanun" ile bu kanunlarda belirtilen hususları düzenlemek üzere çıkartılmış olan yönetmeliklerde yer alan esaslar çerçevesinde düzenlenmiştir.

Üniversite Organları

Rektör

a) Atanması

Devlet üniversitelerinde rektör, profesör akademik ünvanına sahip kişiler arasından, görevdeki rektörün çağrısı ile toplanacak olan üniversite öğretim üyeleri tarafından seçilecek adaylar arasından Cumhurbaşkanınca atanır.

Vakıflarca kurulan üniversitelerde rektör adaylarının seçimi ve rektörün atanması ilgili mütevelli heyet tarafından yapılır. Rektörün süresi 4 yıldır. Süresi sona erenler aynı yöntemle yeniden atanabilirler. Ancak iki dönemden fazla rektörlük yapılamaz. Rektör, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü tüzel kişiliğini temsil eder.

Rektör, çalışmalarında kendisine yardım etmek üzere, üniversitesinin aylıklı profesörleri arasından en çok üç kişiyi rektör yardımcısı olarak seçer. Rektör, görevi başında olmadığı zaman yardımcılarından birisini yerine vekil bırakır. Rektör görevi başından iki haftadan fazla uzaklaştığında Yükseköğretim Kuruluna bilgi verir.

b) Görev, yetki ve sorumlulukları:

- Üniversite kurullarına başkanlık etmek,
- Yükseköğretim üst kuruluşlarının kararlarını uygulamak,
- Üniversite kurullarının önerilerini inceleyerek karara bağlamak ve üniversiteye bağlı kuruluşlar arasında düzenli çalışmayı sağlamak,
- Her eğitim-öğretim yılı sonunda ve gerektiğinde üniversitesinin eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetleri hakkında Üniversitelerarası Kurula bilgi vermek,
- Üniversitenin yatırım programlarını, bütçesini ve kadro ihtiyaçlarını, bağlı birimlerinin ve üniversite yönetim kurulu ile senatonun görüş ve önerilerini aldıktan sonra hazırlamak ve Yükseköğretim Kuruluna sunmak,
- Gerekli gördüğü hallerde üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek,
- Üniversitenin birimleri ve her düzeydeki personeli üzerinde genel gözetim ve denetim görevini yapmak,
- Kanun ile kendisine verilen diğer görevleri yapmaktır.

Senato

a) Kuruluş ve işleyişi

Senato, rektörün başkanlığında, rektör yardımcıları, dekanlar ve her fakülteden fakülte kurullarınca üç yıl için seçilecek birer öğretim üyesi ile rektörlüğe bağlı enstitü ve yüksekokul müdürlerinden oluşur. Senato, her eğitim-öğretim yılı başında ve sonunda olmak üzere yılda en az iki defa toplanır. Rektör gerekli gördüğü hallerde senatoyu toplantıya çağırır.

b) Görevleri

- Senato, Üniversitenin akademik organı olup aşağıdaki görevleri yapar:
- Üniversitenin eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetlerinin esasları hakkında karar almak,
- Üniversitenin bütününe ilgilendiren kanun ve yönetmelik taslaklarını hazırlamak veya görüş bildirmek,
- Rektörün onayından sonra Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girecek olan üniversite veya üniversitenin birimleri ile ilgili yönetmelikleri hazırlamak,
- Üniversitenin yıllık eğitim-öğretim programını ve takvimini inceleyerek karara bağlamak,
- Bir sınava bağlı olmayan fahri akademik ünvanlar vermek ve fakülte kurumlarının bu konudaki önerilerini karara bağlamak,
- Fakülte kurulları ile rektörlüğe bağlı enstitü ve yüksekokul kurullarının kararlarına yapılacak itirazları inceleyerek karara bağlamak,
- Üniversite yönetim kuruluna üye seçmek,
- Kanunla kendisine verilen diğer görevleri yapmaktır.

Üniversite Yönetim Kurulu

a) Kuruluş ve İşleyişi

Üniversite yönetim kurulu; rektörün başkanlığında dekanlardan, üniversiteye bağlı değişik öğretim birim ve alanlarını temsil edecek şekilde senatoca dört yıl için seçilecek üç profesörden oluşur. Rektör gerektiğinde yönetim kurulunu toplantıya çağırır. Rektör yardımcıları oy hakkı olmaksızın yönetim kurulu toplantılarına katılabilirler.

b) Görevleri

- Üniversite yönetim kurulu idari faaliyetlerde rektöre yardımcı bir organ olup aşağıdaki görevleri yapar.
- Yükseköğretim üst kuruluşları ile senato kararlarının uygulanmasında belirlenen plan ve programlar doğrultusunda rektöre yardım etmek,
- Faaliyet plan ve programlarının uygulanmasını sağlamak; üniversiteye bağlı birimlerin önerilerini dikkate alarak yatırım programını, bütçe tasarısı taslağını incelemek ve kendi önerileri ile birlikte rektörlüğe sunmak,
- Üniversite yönetimi ile ilgili Rektörün getireceği konularda karar almak,
- Fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurullarının kararlarına yapılacak itirazları inceleyerek kesin karara bağlamak,
- Kanun ile verilen diğer görevleri yapmak.

Eczacılık Fakültelerinde Akademik Yapılanma

Eczacılık Fakülteleri kendi alanında yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; kendisine birimler bağlanabilen yükseköğretim kurumlarıdır.

Dekan

a) Atanması

Fakültenin ve birimlerinin temsilcisi olan dekan, rektörün önereceği, üniversite içinde veya dışında görev yapan üç profesör arasından Yükseköğretim Kurulunca üç yıl süre ile seçilir ve normal usul ile atanır. Süresi biten dekan yeniden atanabilir. Dekan kendisine çalışmalarında yardımcı olmak üzere fakültenin aylıklı öğretim üyeleri arasından en çok iki kişiyi dekan yardımcısı olarak seçer. Dekana, görevi başında olmadığı zaman yardımcılarından biri vekâlet eder.

b) Görev, yetki ve sorumlulukları

- Fakülte kurullarına başkanlık etmek, fakülte kurullarının kararlarını uygulamak ve fakülte birimleri arasında düzenli çalışmayı sağlamak,
- Her öğretim yılı sonunda ve istendiğinde fakültenin genel durumu ve işleyişi hakkında rektöre rapor vermek,
- Fakültenin ödenek ve kadro ihtiyaçlarını gerekçesi ile birlikte rektörlüğe bildirmek, fakülte bütçesi ile ilgili fakülte yönetim kurulunun da görüşünü aldıktan sonra rektörlüğe sunmak,
- Fakültenin birimleri ve her düzeydeki personel üzerinde genel gözetim ve denetim görevini yapmak,
- Kanun ile kendisine verilen diğer görevleri yapmak,

Dekan, fakültenin ve bağlı birimlerinin eğitim ve öğretim kapasitesinin en uygun şekilde kullanılmasında ve geliştirilmesinde, gerektiği zaman güvenlik önlemlerinin alınmasında, öğrencilerin gerekli sosyal hizmetlerinin sağlanmasında, eğitim-öğretim bilimsel araştırma ve yayım faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesinde, bütün faaliyetlerin gözetim ve denetiminin yapılmasında, takip ve kontrol edilmesinde ve sonuçlarının alınmasında rektöre karşı birinci derecede sorumludur.

Fakülte Kurulu

a) Kuruluş ve işleyişi

Fakülte kurulu, dekanın başkanlığında fakülteye bağlı bölümlerin başkanları ile üç yıl için fakülte'deki profesörlerin kendi aralarından seçecekleri üç, doçentlerin kendi aralarından seçecekleri iki, yardımcı doçentlerin kendi aralarından seçecekleri bir öğretim üyesinden oluşur. Fakülte kurulu normal olarak her yarıyıl başında ve sonunda toplanır.

b) Görevleri

- Fakülte kurulu akademik bir organ olup aşağıdaki görevleri yapar.
- Fakültenin, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetleri ve bu faaliyetlerle ilgili esasları, plan, program ve eğitim-öğretim takvimini kararlaştırmak,
- Fakülte yönetim kuruluna üye seçmek,
- Bu kanunla verilen diğer görevleri yapmaktır.

Fakülte Yönetim Kurulu

a) Kuruluş ve işleyişi

Fakülte yönetim kurulu, dekanın başkanlığında fakülte kurulunun üç yıl için seçeceği üç profesör, iki doçent ve bir yardımcı doçentten oluşur. Fakülte yönetim kurulu dekanın çağrısı üzerine toplanır. Yönetim kurulu gerekli gördüğü hallerde geçici çalışma grupları, eğitim-öğretim koordinatörlükleri kurabilir ve bunların görevlerini düzenler.

b) Görevleri

- Fakülte yönetim kurulu, idari faaliyetlerde dekana yardımcı bir organ olup aşağıdaki görevleri yapar:
- Fakülte kurulunun kararları ile tespit ettiği esasların uygulanmasında dekana yardım etmek,
- Fakültenin eğitim-öğretim, plan ve programları ile takviminin uygulanmasını sağlamak,
- Fakültenin yatırım, program ve bütçe tasarısını hazırlamak,
- Dekanın fakülte yönetimi ile ilgili getireceği bütün işlerde karar almak,
- Öğrencilerin kabulü, ders intibakları ve çıkarılmaları ile eğitim-öğretim ve sınavlara ait işlemleri hakkında karar vermek,
- Bu kanunla verilen diğer görevleri yapmaktır.

Akademik Yapılanma

Eczacılık Fakültelerin akademik yapılanması, ilgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde, aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur:

Bölüm

Bölümler; fakülte ve yüksekokulların amaç, kapsam ve nitelik yönünden bir bütün oluşturan ve lisans düzeyini de içeren en az bir eğitim-öğretim, bilim ve sanat dallarında araştırma ve uygulama yapan birimlerdir. Eczacılık Fakülteleri geleneksel olarak lisans düzeyinde bir eğitim-öğretim programı uygulayarak, tek tip diploma veren yükseköğretim kurumları oldukları için, bu fakültelerin bünyelerinde en çok üç bölüm kurulabilir. Türkiye'deki Eczacılık Fakültelerinin bünyelerinde, her biri en az ayrı bir eğitim programı yürüten aşağıdaki üç bölüm yer almaktadır

- Eczacılık Meslek Bilimleri Bölümü
- Eczacılık Teknolojisi Bölümü
- Temel Eczacılık Bilimleri Bölümü

Bölüm Başkanı

Bölüm, bölüm başkanı tarafından yönetilir. Bölüm başkanı, o bölümün profesörleri, bulunmadığı takdirde doçentleri, bulunmadığı takdirde yardımcı doçentleri arasından ve o bölümü oluşturan anabilim başkanlarının yazılı görüşleri dikkate alınarak, dekan tarafından atanır. Dekan, atamaları rektörlüğe bildirir.

Bölüm başkanı, bölümün her düzeydeki eğitim-öğretim ve araştırmalarından ve bölümle ilgili her türlü faaliyetlerin düzenli ve verimli olarak yürütülmesinden, kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamaktan sorumludur. Bölüm başkanı fakülte kuruluna katılır ve bölümü temsil eder. Bölümde görevli öğretim elemanlarının görevlerini yapmaları bölüm başkanı tarafından izlenir ve denetlenir. Bölüm Başkanı, her öğretim yılı sonunda bölümün geçmiş yıldaki eğitim-öğretim ve araştırma faaliyeti ile gelecek yıldaki çalışma planını açıklayan bir raporu dekanlığa sunmakla yükümlüdür.

Bölüm Kurulu

Tek anabilim dalı bulunan bölümlerde bölüm başkanının başkanlığında, o bölümdeki tüm öğretim üyelerinden, birden fazla anabilim dalı bulunan bölümlerde ise, bölüm başkanı, bölüm başkanı yardımcıları ile anabilim dalı başkanlarından oluşur.

Bölüm Kurulu bölüm başkanının tarafından belirlenen gündemdeki konuları görüşmek üzere eğitim-öğretim yılı süresince ayda en az bir defa toplanır. Bölüm kurulu, bölüm ile varsa bölüme bağlı anabilim veya ana sanat dallarının eğitim-öğretim uygulama ve araştırma faaliyetlerinin programlarının, araç,

gereç ve fiziksel imkanlardan en etkin biçimde yararlanmak için gerekli planların ve işbirliği esaslarının hazırlanması hususunda görüş bildirir. Bölüm kurulunun bu konularda hazırlayacağı öneriler, bölüm başkanının onayından sonra uygulanır.

Anabilim Dalı

Anabilim dalı, bölümü oluşturan ve en az bir bilim dalını kapsayan, eğitim öğretim, uygulama ve araştırma faaliyetlerinin yürütüldüğü akademik bir birimdir. Anabilim dallarının kurulmasına, birleştirilmesine veya kaldırılmasına doğrudan veya Üniversitelerden gelecek önerilere göre Yükseköğretim Kurulu karar verir.

Anabilim Dalı Başkanı

Anabilim Dalı, Anabilim Dalı başkanı tarafından yönetilir. Anabilim Dalı Başkanı, o anabilim dalının profesörleri, bulunmadığı takdirde doçentleri, bulunmadığı takdirde yardımcı doçentleri, bulunmadığı takdirde öğretim görevlileri arasından, o anabilim dalında görevli öğretim üyeleri ve öğretim görevlilerince seçilir ve bir hafta içinde dekan tarafından atanır. Atamalar rektörlüğe bildirilir.

Anabilim Dalı Kurulu

Anabilim dalı kurulu birden fazla bilim dalı bulunan anabilim dallarında anabilim dalı başkanı ve bilim dalı başkanlarından; anabilim dalının yalnız bir bilim dalını kapsadığı durumlarda, ise anabilim dalının bütün öğretim üyelerinden ve öğretim görevlilerinden oluşur. Anabilim dalı, kurulu ilgili anabilim dalı programlarının planlanması ve uygulanmasında anabilim dalı başkanına görüş bildirir.

Bilim Dalı

Bilim Dalı, ilgili Anabilim Dalı içinde eğitim öğretim, araştırma ve uygulama yapan bir birimdir. Bilim dalı kurulmasına, ilgili Anabilim Dalı Başkanı, Bölüm Başkanı ve Dekanın ortak önerileri üzerine Yükseköğretim kurulunun olumlu görüşü alınarak Üniversite Senatosu tarafından karar verilir.

Bilim Dalı Başkanı

Bilim Dalı Başkanı, o bilim dalının profesörleri, bulunmadığı takdirde doçentleri, bulunmadığı takdirde yardımcı doçentleri, bulunmadığı takdirde öğretim görevlileri arasından, o bilim dalında görevli öğretim üyeleri ve öğretim görevlilerince seçilir ve bir hafta içinde dekan tarafından atanır. Atamalar rektörlüğe bildirilir.

Bilim Dalı Kurulu

Bilim Dalı Kurulu, o bilim dalında görevli profesör, doçent, yardımcı doçent ile öğretim görevlilerinden oluşur. Bilim dalı kurulu, ders programlarının, araştırmalarının hazırlanma ve uygulamaları ile ilgili önerilerini bilim dalı başkanına sunar.

Öğretim Elemanları

Eczacılık Fakültelerde görev yapan öğretim elemanları öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, okutmanlar ile öğretim yardımcılarında oluşmaktadır.

Öğretim Üyesi: Yükseköğretim kurumlarında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçent ünvanı alan öğretim elemanıdır.

Profesör: En yüksek düzeydeki akademik ünvana sahip kişidir.

Doçent: Doçentlik sınavını başarmış akademik ünvana sahip kişidir.

Yardımcı Doçent: Doktora çalışmalarını başarı ile tamamlamış, tıpta uzmanlık veya belli sanat dallarında yeterlik belge ve yetkisini kazanmış, ilk kademedeki akademik ünvana sahip kişidir.

Öğretim üyeleri kurumlarında aşağıdaki görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler:

- Lisans ve lisansüstü düzeyde eğitim-öğretim ve uygulamalı çalışmalar yapmak ve yaptırmak, proje hazırlıklarını ve seminerleri yönetmek,
- Bilimsel araştırmalar ve yayımlar yapmak,
- Öğrencileri kabul ederek, onlara gerekli konularda yardımcı olmak, yol göstermek ve rehberlik etmek,
- Yetkili organlarca verilecek görevleri yerine getirmek,

Öğretim Görevlisi: Ders vermek ve uygulama yaptırmakla yükümlü bir öğretim elemanıdır. Öğretim üyesi kadrolarına öğretim görevlileri en çok iki yıl süre ile atanabilirler; bu süre sonunda işgal ettikleri kadroya başvuran öğretim üyesi bulunmadığı ve görevlerine devamda yarar görüldüğü takdirde aynı usulle yeniden atanabilirler.

Okutman: Eğitim-öğretim süresince çeşitli öğretim programlarında ortak zorunlu ders olarak belirlenen dersleri okutan veya uygulayan öğretim elemanıdır. Okutmanlar süreli veya sürekli olarak atanırlar; atanma süresi sonunda görevleri kendiliğinden sona erer. Okutmanların yeniden atanmaları mümkündür.

Öğretim Yardımcıları: Yükseköğretim kurumlarında, belirli süreler için görevlendirilen, araştırma görevlileri, uzmanlar, çeviriciler ve eğitim-öğretim planlamacılarıdır.

a) *Araştırma görevlileri:* Yükseköğretim kurumlarında yapılan araştırma, inceleme ve deneylerde yardımcı olan ve yetkili organlarca verilen ilgili diğer görevleri yapan öğretim yardımcılarıdır. Bunlar araştırma görevlisi kadrolarına en çok üç yıl süre ile atanırlar; atanma süresi sonunda görevlileri kendiliğinden sona erer. Araştırma görevlileri bu kadrolara yeniden atanabilirler.

b) *Uzmanlar:* Öğretimle doğrudan doğruya veya dolaylı olarak ilgili olan, özel bilgi veya uzmanlığa ihtiyaç gösteren bir işle laboratuvarlarda, kitaplıklarda, atölyelerde ve diğer uygulama alanlarında görevlendirilen öğretim yardımcılarıdır.

c) *Çeviriciler:* Sözlü veya yazılı çeviri işlerinde çalıştırılan öğretim yardımcılarıdır.

d) *Eğitim-öğretim planlamacıları:* Yükseköğretim kurumlarında verilen eğitim-öğretimin planlanmasıyla görevli öğretim yardımcılarıdır.

Uzman, çevirici ve eğitim-öğretim planlamacılarının atanmaları veya sözleşme ile görevlendirilmeleri en çok iki yıl için yapılır. Atama süresi sonunda görevleri kendiliğinden sona erer. Bunların yeniden atanmaları mümkündür. Üçüncü defa atanmadan sonra sürekli olarak atanabilirler.

Türkiye’de Eczacılık Eğitimi Veren Kurumlar

Türkiye’de halen Ankara’da 3, İstanbul’da 8, Erzurum, Eskişehir, İzmir (2), Kayseri, Malatya Mersin, Trabzon, Erzincan, Van, Diyarbakır, Sivas, Edirne, Ağrı, ’da birer tane olmak üzere, toplam 28 Eczacılık Fakültesi bulunmaktadır. Bu fakültelerden 18 tanesi devlet üniversitelerinin bünyesinde yer alırken, 6 tanesi vakıf üniversitesi, 4 tanesi Kıbrıs da kurulmuştur.